

#103 Vleesallergie

21 november 2025

#103 De teek: Helpt het gevaarlijkste dier van Nederland ons straks ook van het vlees af?

Meer info en luisteren op:

<https://studioplantaardig.nl/Podcast/103-de-teek-helpt-het-gevaarlijkste-dier-van-nederland-ons-straks-ook-van-het-vlees-af/>

00:00:00 Esther Molenwijk

Verbeter de wereld met vork & mes. Mijn naam is Esther Molenwijk en dit is Studio Plantaardig.

00:00:17 Peter Schaefer

Hackbraten, schweinshaxe, schnitzel, steak, braadworst. Allemaal verschillende soorten worst.

00:00:29 Esther Molenwijk

Je hoort hier Peter Schaefer. Ik ontmoet hem onlangs bij mijn renclubje op zondagochtend. Hij woont al 10 jaar in Nederland, maar is geboren in Duitsland, waar vlees een prominente plek op zijn menu had.

00:00:41 Peter Schaefer

Heel erg een barbecue cultuur, zeker in mijn familie. Mijn opa die kookte nooit, maar barbecuede wel. Altijd ging hij het vlees maken en dan alles moest dan precies kloppen. Dus de marinade van het vlees, het soort vlees, het soort barbecue, dat het hout-gestookt is. Dus een grote vlees obsessie wat dat betreft in mijn familie.

00:01:08 Esther Molenwijk

Hij omschrijft zichzelf uit die tijd dan ook als een echte vleeseter.

00:01:14 Peter Schaefer

Ja, allebei mijn ouders, maar mijn moeder nog meer. Het is een van haar dingen van genieten van goed eten, het goed kunnen koken en dan is toch altijd vlees het meest bijzondere en dat heb ik een beetje overgenomen. Ook later toen ik dan net uit huis was gegaan, en ik wou eens een avond wat meer geld voor eten uitgeven, dan was het ook vaak een biefstuk of iets met vlees. Dat was dan bijzonder en ook bijzonder lekker.

00:01:44 Esther Molenwijk

Oh ja, vlees maakte de maaltijd.

00:01:46 Peter Schaefer

Ja.

00:01:48 Esther Molenwijk

En nu vraag je je misschien af, wat doet deze vleeseter in de podcast Studio Plantaardig? Nou, inmiddels is Peters eetgedrag flink veranderd en dat kwam door een minuscuul beestje, een teek.

00:02:02 nieuwsbericht 1 met twee sprekers spreker 1

A new summer health alert tonight about a red meat allergie linked to ticks. CCD calling an emerging public health problem and cases in the U.S. are on the rise. spreker 2

The point is, this lone star tick, that used to be in the south of the country, is now really moving north. So, because its territory is changing, its on the move, probably about things with weather and climate. You know now there are more susceptible people than ever in the United States.

00:02:32 Esther Molenwijk

Je hoort het goed, er is een teek die een vleesallergie veroorzaakt. In de VS verspreidt hij zich snel en er zijn daar naar schatting al zo'n 450.000 mensen met deze allergie. Ik was benieuwd, hoe zit het in Nederland? Rukt de teek ook bij ons op en wat betekent hij voor zijn patiënten? Terwijl ik me daarin verdiepte, stuitte ik dus al rennend op Peter. Hij is nog een van de weinige mensen in Nederland, voor zover we weten althans, die deze allergie heeft. Een paar weken later zit hij aan de microfoon tegenover me. Ik ben eerst benieuwd naar de Peter van voor de allergie. Had hij weleens stilgestaan bij hoe zijn geliefde stukje vlees tot stand kwam?

00:03:17 Peter Schaefer

Ja, ik had wel eens filmpjes gezien op Facebook. En ik denk dat ik er ergens dat toch van me af kon zetten. Dus ik wist wel dat het niet heel goed zat. Maar ik denk dat het een soort expres onwetendheid. Van dat ik het eigenlijk wel wist, maar dan verder de details niet zo wou weten. Ik moet bekennen dat dierenleed toen echt niet een groot onderwerp voor me was. Maar uiteindelijk, hetgene wat mij meer dan het dierenleed toen bezighield, was dat ik ook weleens van die statistieken tegenkwam van hoeveel CO2 er wordt uitgestoten in de rundvleesproductie. En dat hield me wel een beetje bezig, omdat ik toch mezelf ergens als iemand die wel duurzaam wilde zijn, vond. Dus daar begon het wel een klein beetje te wringen.

00:04:13 Esther Molenwijk

En deed je daar iets mee?

00:04:15 Peter Schaefer

Nee.

00:04:17 Esther Molenwijk

studio PLANTAARDIG

Hij omschrijft hier precies hoe cognitieve dissonantie werkt. Het ongemakkelijke gevoel dat wat je doet niet in lijn ligt met dat wat je denkt of vindt. Hij ging er zelf mee om door maar vlees met een beter leven-keurmerk te kopen en vooral door er niet te veel over na te denken. Want hij vond het nou eenmaal zo lekker. En toen kwam er die ene dag die alles veranderde. Hij was toen twintig jaar.

00:04:46 Peter Schaefer

Het was zomer. Ik was met mijn vriendin op bezoek bij haar ouders. En die wonen in de VS, dus dat was in Virginia, vlakbij Washington DC.

00:04:58 Esther Molenwijk

Stel je even een echte Amerikaanse tuin voor.

00:05:02 Peter Schaefer

Aangehaakt. Heel Amerikaans. In zo'n cul-de-sac. Dus wat ze daar graag doen in de suburbs. Allemaal van die straten die dan eindigen. Met allemaal zo... Tok, tok, tok. Alle huisjes.

00:05:14 Esther Molenwijk

Eromheen aan het doodlopend pad.

00:05:17 Peter Schaefer

Ja, zo'n perfecte lawn. Nog net geen Amerikaanse vlag, zeg maar.

00:05:22 Esther Molenwijk

En er moet natuurlijk gegeten worden.

00:05:25 Peter Schaefer

We gingen 's avonds gingen we barbecueën. En we zaten geloof ik op het terras, gewoon met de familie. Dus haar ouders en haar broer was er ook bij. En ja, toen hebben we burgers gemaakt en gegeten. Het eten was verder heel normaal.

00:05:44 Esther Molenwijk

Geen vuiltje aan de lucht dus, maar een paar uur later begint het.

00:05:49 Peter Schaefer

Toen gingen we naar bed en ik voelde me wel raar. En ik merkte ineens dat ik zo mijn heup en de zijkant van mijn lichaam allemaal hives had. Dus van die uitslag, zo rood. Dus dat was raar, maar ik had het ook weleens eerder gehad. En de tijd daarvoor was het weleens eerder voorgekomen. Het ging eigenlijk altijd vanzelf weg.

00:06:14 Esther Molenwijk

Hij maakt zich er in eerste instantie niet zoveel zorgen over.

00:06:19 Peter Schaefer

Ik ben tanden gaan poetsen. Net voordat ik naar bed ging, ging ik zo ademen. Dan merkte ik dat het een beetje zwaar was. Die uitslag was steeds verder aan het verspreiden. Mijn bovenlichaam zat ineens onder.

00:06:37 Esther Molenwijk

Jeetje, dat klinkt tussen tandenpoetsen en naar bed gaan

00:06:40 Peter Schaefer

Het ging best snel.

00:06:41 Esther Molenwijk

Dat klinkt alsof het heel hard gaat. Hij overlegt met zijn vriendin. Het is inmiddels al tegen middernacht. Ze besluiten toch naar het ziekenhuis te gaan. Haar ouders slapen al, maar haar broer wil ze wel naar de eerste hulp rijden.

00:06:56 Peter Schaefer

Tegen de tijd dat we in de auto zaten, ging het nog slechter met me. En was het wel duidelijk van, oké, we moeten er echt heen en snel ook.

00:07:05 Esther Molenwijk

Vertel eens, wat voelde je dan?

00:07:08 Peter Schaefer

Ja, het was het ademen. Dat voelde heel raar. Waarvoor ik natuurlijk ook een beetje in paniek raakte van shit, dit is niet goed. En heel mijn huid was helemaal zo warm en je voelt van er is iets mis.

00:07:24 Esther Molenwijk

Ze rijden in hoog tempo naar de eerste hulp. Het personeel bij de ontvangstbalie heeft al snel door wat er aan de hand is.

00:07:33 Peter Schaefer

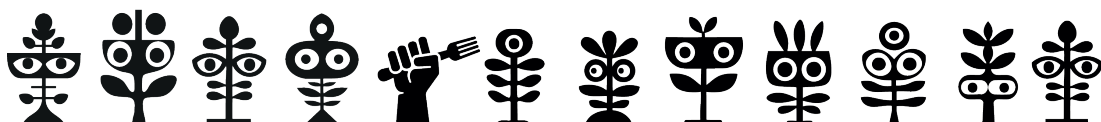
Toen liet ik het zo op mijn huid zien en binnen no time zeiden ze van heb je een allergie? Ik zei nee en toen zeiden ze van ja je hebt nu wel een allergie. Want het is een allergische aanval en ja toen ging het allemaal heel snel. Ik kan nu niet meer zeg maar stap voor stap zeggen wat er gebeurde maar ik heb later gehoord dat ze een infuus hebben gelegd en kwam in een bed en Volgens mij hebben ze van alles gedaan. Dat weet ik allemaal niet meer zo precies. Omdat tegen die tijd was ik zo helemaal aan het schudden.

00:08:03 Esther Molenwijk

O, je zit helemaal te shaken voor me.

00:08:06 Peter Schaefer

Ja, en... had ik ook best wel pijn. En ja, ik zag mijn vriendin en haar broer ook heel geschokt kijken, omdat ik volgens mij echt zo... Ja, net als in een film zo een beetje

studio PLANTAARDIG

middel voor wil schrijven. Weer terug naar dokter Hanneke Oude Elberink. Ook zij herinnert zich haar eerste alfa-galpatiënt nog goed.

00:17:10 Hanneke Oude Elberink

Dat was een mevrouw, waarbij we dat niet herkenden. Toen was het ook nog niet beschreven in de literatuur. En dat was een mevrouw die reageerde, die had tijdens een operatie gereageerd op een infuus wat ze had gekregen, vermoedelijk met gelatine. Gelatine is een dierlijke product, daar zit het ook in. En toen wij haar daarmee gingen provoceren, toen reageerde ze daar inderdaad op. En ze werd benauwd. En vervolgens gingen wij een longfunctie doen en ik liep met haar naar die longfunctie. Toen zei ze, weet je wat zo gek is? Dan moet ik opeens aan denken. Ik heb ook specifiek last van de Greenfield biefstuk van de Albert Heijn. En toen keek ik haar aan, toen zei ik, nou, flauwekul. En later, toen we meer van deze allergie wisten, toen we bewaren van toch rare reacties, het bloed van mensen, zodat we daar soms onderzoek naar kunnen doen. En toen kwam zij in mijn hoofd, toen ik las over die alvega-allergie en zij bleken te hebben. Dus die gelatine-allergie was het gevolg van die alfa-gal-allergie. En dat van die green biefstuk, dat klopt ook wel, omdat de hoeveelheid alfa-gal per soort vlees enorm kan verschillen. En een goed rood vlees bevat over het algemeen meer van deze eiwitten dan bijvoorbeeld varkensvlees ofzo. Maar dat was mijn allereerste patiënt. En de tweede...

00:18:38 Esther Molenwijk
Wanneer was dat?

00:18:39 Hanneke Oude Elberink

Nou, deze mevrouw, dat was al meer dan twintig jaar geleden. En toen begrepen we het nog niet. En ik denk tien jaar later dat ik bij haar de diagnose heb kunnen stellen, omdat we dat bloed nog steeds hadden en ik haar in mijn database had gestopt, want dat laat me dan niet los. En bepaalde dingen die ik niet begrijp, die blijven altijd bij mij in een soort speciaal vakje. En daar loop ik af en toe eens doorheen. En dat maakt dat ik ook af en toe, na jaren, soms wel een diagnose kan stellen. Dat is een beetje mijn gepuzzel en mijn neiging, ja, detectivewerk, dat ik denk, zit me niet lekker en hoe kan het nou? En dan kom je af en toe tot oplossingen en dat is wel heel erg leuk.

00:19:20 Esther Molenwijk

Nou, dat is toch wel de detective-allergoloog die iedereen toe zou wensen. Ook de volgende patiënten staan haar nog helder voor de geest.

00:19:30 Hanneke Oude Elberink

En een tweede patiënt die reageerde op snoepjes, gelatinesnoepjes. Nou, dat vonden we ook een heel raar verhaal. Maar die ging ze bij ons eten en ze reageerde

daar inderdaad op. Ze moest wel een heleboel eten. Dat konden we ook niet terugvinden in de literatuur. We hebben nog allerlei huisstoffenallergieën bekeken. En konden we uiteindelijk ook aan die alfa-gal leggen. En de derde patiënt was ook een hele bijzondere. Dat was iemand, een bomenchirurg, die was dus heel veel in de natuur en die was echt meerdere keren gestoken door teken. En die werd verwezen omdat hij een enorme, maar dan ook echt een enorme dikke bult had op zijn been. Die was wel 30 centimeter in doorsnee. En hij zei, ja, ik ben in die buurt ook wel eens gebeten door teken. Zou het dat kunnen zijn? Ik zei, ja, ik vind het wel heel groot. Ik ken het niet. Ja, zegt hij. En af en toe dan komt die bult weer op en die wordt soms heel groot. Naar bepaald eten. Nou, we hebben dat helemaal uit zitten zoeken. We konden niks vinden. Een vleesallergie is iets heel zeldzams. Ja, en ook die man hebben we toen uiteindelijk kunnen linken aan alfa-gal. En ja, dat heeft die man ook enorm geholpen, want hij was gewoon geïnvalideerd door die enorme zwellingen, want dan kon hij zijn werk niet uitvoeren. En toen de vijfde patiënt, dat was echt iemand, toen kenden we het ook uit de literatuur, en dat was een dame die heel veel op de camping stond, heel veel werd gebeten en echt een enorme vlees fan was. En die had een karakteristiek verhaal. Als ik gebarbecued heb, dan word ik s'nachts wakker. En dan ben ik stervens benauwd en word ik helemaal niet lekker. Die mevrouw die kon na verloop van tijd, als ze maar niet werd gebeten, toch weer stukjes vlees eten. Als ze dan werd gebeten, dan in één keer kreeg ze weer een onverwachte allergische reactie. Dus het waren allemaal verschillende mensen, waarvan alle heb ik heel veel geleerd.

00:21:48 Esther Molenwijk

Weer terug naar Peter. Hij heeft nu eindelijk uitsluitel dat zijn huiduitslag en die heftige reactie die nacht in Amerika veroorzaakt zijn door een vleesallergie. En dat betekent dus wel dat hij als vleesliefhebber zijn menu flink om moet gooien. Net rond die tijd gaat hij een half jaar studeren in Turkije.

00:22:09 Peter Schaefer

Ik baalde wel heel erg van... Ik was er heel blij van geworden om allemaal te ontdekken wat voor vleesgerechten ze daar allemaal maken. En ik zag ze natuurlijk ook, ik rook ze inderdaad. Dus er waren wel veel van dat soort momenten waar het even een beetje... Dan denk je van dat kan nu niet.

00:22:27 Esther Molenwijk

Toch was het ook een ontdekkingstocht.

00:22:31 Peter Schaefer

Er zijn ook heel veel lekkere groentegerechten, dus het was ten eerste instantie niet zo ingewikkeld. Ik was gewoon de Turkse vegetarische keuken aan het ont-

studio PLANTAARDIG

een geleidelijke stijging van het aantal teken, maar wel met heel veel variatie.

00:30:49 Esther Molenwijk

Ook klimaatverandering kan erin een rol spelen, want dat zorgt ervoor dat er in de natuur meer gastheren zijn voor de teek.

00:30:57 Arnold van Vliet

We zien dat bij hogere temperaturen teken over een langere periode van het jaar actief zijn. Dus tegenwoordig ook gewoon midden in de winter kun je nog steeds actieve teken tegenkomen. Maar bedenk je ook dat de weersomstandigheden invloed heeft op de overleving van muizen, vogels, grotere beesten. Het beïnvloedt de hoeveelheid eikels en beukenootjes aan de bomen. En dat weer beïnvloedt ook weer het aantal muizen, vogels, reeën. En dat heeft weer invloed op het aantal teken. Dus zo zijn er heel veel verschillende terugkoppelingen. En niet te vergeten ook ons gedrag, of wij de natuur ingaan en hoe wij ons in de natuur begeven, wordt ook bepaald door de weersomstandigheden. Als het lekker droog is en mooi weer, dan gaan we naar buiten, gaan we in het gras liggen. Ja, dan kom je meer in het teken domein. Dus zo is het een super complex geheel.

00:31:47 Esther Molenwijk

Ja, in de natuur grijpt alles natuurlijk in elkaar. Maar al met al zorgen de hogere temperaturen er dus voor dat de teek goed gedijt. Ik vraag me af, zijn die teken te bestrijden?

00:32:00 Arnold van Vliet

Vrijwel niet. Je hoort me een beetje aarzelen. Je zou bijvoorbeeld, er is wel een methode dat je een bacterie kan gebruiken die je dan op de vegetatie spuit, maar eigenlijk is dat nauwelijks te doen. Er worden wel eens schaapskuddes ingezet die dan door de struiken en door het gras lopen en dan teken eigenlijk opvangen of die teken gaan op die schapen en als je dan de schapen vervolgens behandelt met een middel dat dan die teken verwijderd worden. Maar goed, die teken komen ook gewoon weer terug via de gastheren. Als er weer muizen of vogels met teken een gebied in komen lopen, dan komen die teken er gewoon weer terug.

00:32:42 Esther Molenwijk

Ik vraag hem of hij zich zorgen maakt over de teek.

00:32:46 Arnold van Vliet

Het is het meest gevaarlijke beest van Nederland, gezondheidstechnisch. Want we hebben nu tegenwoordig ook wolven, maar dat zijn er steeds meer, maar daar zijn er niet zoveel incidenten mee. Maar als je kijkt naar hoeveel mensen jaarlijks ziek worden door de ziekte van Lyme, dan de laatste meting zat rond de 27.000 mensen per jaar die dan de ziekte van Lyme oplopen. En

dat zijn toch grote aantallen.

00:33:12 Esther Molenwijk

Hij richt zich vooral op de ziekte van Lyme, die natuurlijk vele malen meer voorkomt dan het alfa-galsyndroom. Maar hij vertelt me iets opvallends.

00:33:21 Arnold van Vliet

Vrijwel iedereen die een tekenbeet heeft, wordt gebeten door de hondenteek, of schapenteek genaamd, de *Ixodes ricinus*. Dat is wel, de veruit, belangrijkste.

00:33:33 Esther Molenwijk

En dit verbaast me, want, zo lees ik in de literatuur, het is ook precies deze *Ixodes ricinus* die in Nederland het alfa-galvirus overbrengt. Oftewel in potentie een grote verspreider van deze allergie. In ons land worden 1,3 miljoen mensen per jaar door hem gebeten. Dit veroorzaakt dus bij zo'n 27.000 mensen de ziekte van Lyme en, voor zover we weten, bij maar een tiental mensen een vleesallergie. Overigens is dit niet de enige teken die het alfa-galsyndroom kan veroorzaken. Er zijn inmiddels acht verschillende tekensoorten op zes continenten gevonden die de allergie over kunnen brengen. Het enige continent waarop het nog niet voorkomt is Antarctica. Het is dus nog een zeldzame allergie, maar één die in potentie wel wereldwijd kan toenemen. Is er een behandeling tegen?

00:34:28 Didier Ebo

We zijn ondertussen vijftien jaar verder en we hebben nog altijd geen oorzakelijke behandeling. We kunnen het verhaal niet wegnemen. Wat we wel weten, dat als een patiënt met een alfa-galsyndroom, tekenbeten kan vermijden, dan zien we vaak dat de sensibilisatie toch afneemt in de tijd en dat die patiënten dan toch langzaamaan opnieuw vlees kunnen gaan eten.

00:34:50 Esther Molenwijk

Een teek kan dus niet bestreden worden en voor de allergie is er geen behandeling. Het is dus een kwestie van afwachten. Bij sommige mensen nemen de klachten na een aantal maanden of jaren af. Maar zodra je weer opnieuw door een teek gebeten wordt, neemt de allergie weer toe. Ondertussen werkt de vleesindustrie aan een manier om deze mensen toch rood vlees te verschaffen. Ze creëren inmiddels met genetische modificatie varkens die dit alfa-galsyndroom niet in hun bloed hebben. Dit doen ze op hele kleine schaal. De varkens zijn voornamelijk bedoeld voor mensen die een orgaantransplantatie van een varken krijgen, want ook daarbij is het belangrijk dat het orgaan geen alfa-gal bevat. Maar inmiddels zijn deze genetisch gemodificeerde varkens door de Food and Drug Administration ook goedgekeurd als voedsel voor mensen met alfa-gal. Het is nog niet op grote schaal verkrijgbaar, maar ik lees dat een Amerikaans bedrijf van plan is hier een consumenten-

studio PLANTAARDIG

tenlijn voor op te zetten. Voonlopig kun je het genetisch gemanipuleerde 'Gal Safe Ponk Meat' alleen kopen na een speciale aanvraag bij het orgaantransplantatiebedrijf. Poeh, dan moet je wel heel veel zin hebben in vlees. Hoe zit het ondertussen met Peters trek in vlees? Na zijn studie uitwisseling in Turkije komt hij terug in zijn studentenhuus in Enschede, waar een aantal huisgenoten al vegetarisch eet.

00:36:14 Peter Schaefer

En toen was er nog even een tijdje dat ik ook probeerde dat ik dan wel kip at, maar als er met gehakt werd gekookt, dan at ik vegetarisch. Toen begon het een beetje, dat ik zag dat het eigenlijk relatief wel meeviel om je dieet aan te passen, om geen rund meer te eten en geen varkensvlees. Ja, ik vind eigenlijk met vlees koken, toen begon het steeds meer dat ik dacht van ja, het is helemaal niet zo leuk. Er is wel ook een soort ontdekking geweest van hoeveel vegetarische gerechten er zijn. En hoe langer het duurde, hoe minder moeite ik er eigenlijk mee had. En ik had dan zoiets van, ja het is ook wel dat duurzaamheidsaspect past in die zin ook wel weer goed bij me ofzo om vegetariër te worden.

00:37:09 Esther Molenwijk

Kortom, Peter werd langzaam vegetariër, met af en toe buiten de deur een uitzondering voor kip en vis. Al snel stopt hij ook daarmee en nu is hij weer bezig met een volgende stap.

00:37:24 Peter Schaefer

Ik ben wel inmiddels, ik zou zeggen, richting vegan aan het bewegen. Dus eerst thuis. Dus thuis eten we in principe min of meer vegan.

00:37:35 Esther Molenwijk

En nu hij zijn eetgedrag heeft aangepast, is hij zich op eens meer gaan bekommeren om de dieren.

00:37:41 Peter Schaefer

Het switch naar vegetarisch, daar was ook een heel klein deel van. Ja, het is toch ook gewoon wel echt heel sneu voor de dieren. Maar ik voelde toen nog niet echt een soort schuld ofzo, denk ik. Maar heel langzaam is dat dan op een gegeven moment wel gekomen. En ik denk wat het is, op het moment dat je geen vlees en heel weinig zuivel eet, dan heb je ook een soort afstand tot de vleesindustrie en de bio-industrie. Dat het veel makkelijker is om er echt een oordeel over te hebben. En om echt te voelen van ja, dit is gewoon helemaal niet oké wat er gebeurt in de stallen en in de slachthuizen en om ook iets meer tot je door te laten dringen dat je erengens wel deel hebt genomen aan dat hele systeem ofzo. Dat is gewoon veel makkelijker om te zien als je dat van een kleine afstand kan zeggen dan dat je het echt moet herkennen.

00:38:41 Esther Molenwijk

Met een kleine afstand bedoel je als vegetariër of bijna veganist is dat makkelijker om daar naar te kijken dan wanneer je zelf dat vlees nog eet.

Peter Schaefer

ja.

Esther Molenwijk

Wat ik zo mooi vind, is dat Peter exact beschrijft hoe gedragsverandering bij veel mensen werkt. We denken dat we ons gedrag aanpassen naar onze overtuigingen, maar veel vaker gaat het andersom. Pas toen hij geen vlees meer kon eten, toen hij stapje voor stapje zijn gedrag had aangepast, ging zijn overtuiging veranderen. Hij hoefde zichzelf niet meer wijs te maken dat vlees eten oké was. Hij kon kijken naar de bio-industrie zonder dat hij er zelf nog aan meewerkte. En zo zou je kunnen zeggen dat de teek ons een moreel kompas verschaft. Of beter gezegd, ons bevrijdt van ons goedpraatgedrag. Eenzelfde ontwikkeling maakte de Amerikaanse Amy Pearl door, die ook gebeten werd door een teek. De podcast Radiolab maakte er een uitzending over en ook zij was een echte vleeseter.

Fragment van Radiolab

Amy Pearl

And also like the smell of burning fat from a hamburger. I mean.. Hotdogs, oh my god like hotdogs so much. When you bite into them, they are like clack. They have like a snap. And having a weenie roast, out in the open air. Its like ah soo good...

I was always very into meat.

00:40:19 Esther Molenwijk

Ook haar eerste allergische reactie was angstaanjagend.

Fragment van Radiolab

Amy Pearl

About a couple of hours after I ate, I was like, I started to feel really weird. Again, I was feeling like I had to stand up. I was like I have to faint. I feel lightheaded, cant catch my breath. I feel like, really woozy. But if any time I laid down, I really felt like I had to faint. So I was like trying sitting upright. And I was like oh my god this is really slim. And I was running into the bathroom, looking in the mirror. I had hives al over my stomach.

00:40:50 Esther Molenwijk

Ook zij moest dus rood vlees helemaal uit haar menu schrappen. Wanneer de podcast makers haar na een aantal jaar komen verblijden met het feit dat er 'Gal Safe Pig' is, reageert ze niet zo enthousiast als ze hadden verwacht.

Fragment van Radiolab

studio PLANTAARDIG

Amy Pearl

I mean I just feel kinda disgusted. Because its been a long time, long time, since I had pork or beef. I found plenty of delicious things to eat.

00:41:19 Esther Molenwijk

En ja, ook zij is zich af gaan vragen of we dieren wel moeten eten.

Fragment van Radiolab

Amy Pearl

It just immediately brings to mind, you know, how to live. Do you live to satisfy your desires and be happy, or do you live to not harm others, or.... Why are we even here? Are pigs below us?

00:41:49 Esther Molenwijk

Are pigs below us... Haar nieuwe eetpatroon heeft duidelijk ook invloed gehad op haar overtuiging. Nu ben ik wel benieuwd, hoe is het afgelopen met die slager en jager van professor Didier Ebo?

00:42:01 Didier Ebo

De man is slager gebleven. De man is ietsje voorzichtiger als hij gaat gaan jagen, maar gaat nog altijd gaan jagen. Maar heeft nu altijd zijn antihistaminica en zijn adrenaline bij zich.

00:42:14 Esther Molenwijk

Hij kan wel weer vlees eten.

00:42:16 Didier Ebo

Ja, af en toe doet hij het toch nog een keer. Ik kan het me niet afleiden. Hij weet natuurlijk dat hij met bepaalde zaken meer risico loopt, het orgaan vlees geeft hem meer problemen. Dat heeft hij afgezworen, dat doet hij niet meer. Maar af en toe nog een keer een goeie biefstuk of weet ik niet wat, een côte à l'os, dat is er nog altijd bij. En een stukje wild is er ook nog altijd bij.

00:42:34 Esther Molenwijk

Tja, misschien had ik ook wel te veel poëzie verwacht. Ook aan de Groningse allergologe vraag ik of bij haar patiënten hun vleesverlangens is veranderd. Bij één patiënt wel, zegt ze.

00:42:46 Hanneke Oude Elberink

Die is vegetariër geworden, want zij had zelf al een klein beetje ook een link gelegd met vlees, maar dat was er niet altijd. Dus die was al een beetje flexitariër geworden en behoorlijk steeds meer de vegetarische kant op. En zij zei tegen mij, nou dan eet ik gewoon geen vlees meer. Dat is in mijn eigen veiligheid, want die reacties die wil ik graag voorkomen. Maar die andere mevrouw die op de camping stond en die heel erg van vlees houdt, die probeert toch elke keer wel het randje op te zoeken. En dan zegt ze, ik begrijp het, maar ik hou zo van vlees dat

ik het toch blijf proberen hoor.

00:43:24 Esther Molenwijk

Niet bij iedereen zorgt de teek dus voor een ommekeer. Ik vertel haar hoe bij Peter de vleesallergie hem heeft aangezet tot een veganistisch leven.

00:43:34 Hanneke Oude Elberink

Ik vind het wel heel mooi, want ik denk dat bewustwording over de hoeveelheid vlees die we eten wel goed is. Want het is wel heel duidelijk dat we met z'n allen veel te veel vlees eten en daarmee echt ons alles enorm belasten, het klimaat enorm belasten. Dus dat we daarin moeten minderen, dat lijkt me duidelijk. Dus dat probeer ik zelf ook, ook al heb ik helemaal geen vleesallergie. En ik vind het af en toe ook heel lekker. En ik ben beslist geen vegetariër, maar ik probeer wel zoveel mogelijk dagen geen vlees te eten. En mijn dochter die probeert veganistisch zelfs te leven, dus die heeft me daar ook wel heel bewust van gemaakt. Dus op zich vind ik het heel mooi dat mensen daardoor gestimuleerd worden. Ja, dat zou een mooie zijn als we allemaal hier allergisch voor zouden worden. Dat zou heel goed zijn voor onze omgeving.

00:44:27 Esther Molenwijk

Dat hij teek ons wat wil vertellen misschien.

00:44:30 Hanneke Oude Elberink

Ja, ja. In dat kader moet ik me juist geen zorgen maken, moet ik kijken. Het is een grapje. Hoe kunnen we zorgen dat meer mensen allergisch worden? Ja, naar die kan je ook kijken.

00:44:44 Esther Molenwijk

Ja, het is een grapje. Want wie wens je nou een vleesallergie toe? Ik voel me bij het maken van deze podcast dan ook regelmatig alsof ik op hete kolen loop. Hoe durf ik een allergie die veel mensen het leven moeilijk maakt als een lichtpuntje te zien? In mijn research mailde ik de oprichter van het zeer informatieve platform alfa-gal-information.org. Al snel kreeg ik een vriendelijke, toch resolute mail van haar terug. De alfa-galcommunity is achterdochtig naar mensen die een quote vegan agenda hebben. Er zijn blijkbaar negatieve interacties geweest met dierenorganisatie PETA. Ik ga op onderzoek uit en kom een artikel tegen van een PETA-medewerker die schrijft dat de Lone Star Tick goed nieuws is, want, quote, de teken beschermen mensen tegen vleesgerelateerde ziektes door hen aan te zetten tot een veganistisch dieet. En elke veganist spaart daardoor ongeveer 200 dieren per jaar, simpelweg door ze niet te eten. Daarnaast zie ik dat PETA een kookboek heeft gemaakt, speciaal voor alfa-gal-patiënten, genaamd het Lone Star Tick Cookbook. Ook hebben ze een Halloween-kostuum op hun webshop in de vorm van een teek, met de tekst Tick, tick, tick, time to go vegan. Tja, dat is misschien wat

studio PLANTAARDIG

pijnlijk voor mensen die echt last hebben van de allergie. Maar de waarheid die erin zit, is dat minder vlees eten wel degelijk goed is voor ons. Bioloog Arnold van Vliet ziet deze teek dan ook als een interessant terugkoppelmechanisme.

00:46:17 Arnold van Vliet

Dat grijpt natuurlijk terug op de grote uitdaging van onze toch ook wel wereldwijde samenleving van klimaatverandering en verlies aan natuur waar het eten van vlees en het teveel eten van vlees een belangrijke bijdrage aan levert. Doordat wij zoveel vlees eten, moet er ook heel veel gewassen geproduceerd, heel veel veevoer geproduceerd worden, wat we nu aan onze dieren voeren, waardoor we niet onze eigen landbouwgewassen, of gewoon voedselgewassen kunnen produceren. En dat heeft wereldwijd tot een enorme uitstoot van broeikas gassen geleid, heeft een enorme gifgebruik, een enorme landgebruiksverandering wereldwijd, het kappen van regenwouden om maar veevoer te kunnen produceren. En de grote uitdaging is hoe kunnen we ons dieet gaan veranderen... om als samenleving veel duurzamer te kunnen gaan leven. Maar dat lukt ons gewoon nog niet echt. Want we zijn toch heel erg gehecht aan dat vlees, om dat vlees te eten. Dat is onze cultuur en dat vinden we een recht en dat moeten we doen. Als er dan op deze manier een mechanisme ontstaat waardoor we gewoon geen vlees meer kunnen verdragen, dan vind ik dat toch wel een interessante... hoe vervelend dat ook kan zijn voor mensen, maar is het wel een interessante terugkoppelmechanisme, zo te zeggen.

00:47:26 Esther Molenwijk

Ik vind het een mooi beeld. De natuur die ons collectieve falen om haar te beschermen, als een boemerang op ons terugvuurt.

00:47:33 Arnold van Vliet

Af en toe denken wij dat we staan los van de natuur, maar uiteindelijk zijn we gewoon een organisme wat ook in continue ontelbare interacties met zijn omgeving staat.

00:47:43 Esther Molenwijk

Tot slot stel ik Peter de vraag die me het hele gesprek al bezighoudt. Als je daar nou op terugkijkt, Ben je nou eigenlijk blij dat het je is overkomen, deze allergie?

00:48:00 Peter Schaefer

Ja. Eigenlijk heel blij, want ik heb nu het gevoel dat... Ik ben niet perfect of zo, maar dat mijn gedrag wel, in ieder geval qua eten, wel redelijk dicht bij mijn ideaal of

mijn moreel hoe ik zou willen zijn. En het niet kunnen eten van vlees en daardoor ontdekken... Ja, je kan dat gewoon laten. En er is nog heel veel anders. En het is ook gezonder. En er zitten eigenlijk zoveel voordelen aan. Maar het was wel echt die eerste zet. Ik weet niet of ik hem nodig had. Dat is natuurlijk wel onmogelijk om te weten. Misschien was ik hier ook anders gekomen. Maar het heeft wel, denk ik, makkelijker gemaakt.

00:48:45 Esther Molenwijk

Dat is nogal wat om te zeggen. Want het was toch wel bijna een levensbedreigende ervaring die jij had gehad.

00:48:52 Peter Schaefer

Ja, klopt. Blijkbaar moest het dan zover komen, zeg maar.

00:49:00 Esther Molenwijk

Blijkbaar moest het zover komen. Is er dan een teek voor nodig om mensen van het vlees af te krijgen? Nou, voor sommige mensen helpt zo'n plotseling gedwongen dieetverandering duidelijk om ze tot een ander gedrag aan te zetten. En laat dit ze vervolgens hun overtuigingen herzien. En ja, er zijn ook mensen die het weinig doet en die blijven verlangen naar hun hamlap. Misschien omdat hun allergie maar licht is of omdat ze niet de omgeving of de flexibiliteit hebben om de vegetarische mogelijkheden te gaan verkennen zoals Peter dat deed. En dan de vraag, gaat deze teek voor een plantaardige revolutie zorgen? Nou, op dit moment lijkt het er in Nederland en België nog niet op. De aantallen zijn nog klein. Aan de andere kant, het is dus heel waarschijnlijk dat er veel mensen, zonder dat ze het weten, rondlopen met een lichte vleesallergie. Bovendien is het niet ondenkbaar dat ook in ons land met het veranderende klimaat de teek verder oprukt en deze allergie aan meer van haar gastheren gaat overbrengen. Laten we in ieder geval hopen dat ze dan geen dodelijke mensen slachtoffers maakt en ondertussen helpt om het aantal dodelijke dierlijke slachtoffers te verminderen.

Esther Molenwijk

Dat was hem. Goed dat je luisterde. Ik dank alle experts die meewerkten aan deze podcast en natuurlijk Peter Schaefer voor het delen van zijn verhaal. Bram Schouw van Studio Solo zorgde voor het sounddesign en de audio mixage van deze podcast. Help jij ons om meer reportages te maken? Doneer dan via studioplantaardig.nl. Dank je en tot de volgende!

VOLG STUDIO PLANTAARDIG OP JOUW FAVORIETE PODCAST PLAYER